

כנסים ואירועים

- **אירוע פתיחת שנה: ההצגה "פרחה שם יפה" + דיון (בשיתוף עם הקתדרה לזכויות אדם ע"ש אמיל זולא)**
- **סדרת "משפטים על הבר":** משפט פלילי ותקשורת. בהנחיית אור סדן, מנחה קליניקת חופש המידע.
- **השתתפות הסטודנטיות/ים בהפגנה לרגל היום למאבק באלימות נגד נשים**
- **הרצאה משותפת של הקליניקה לדיני משפחה והקליניקה למגדר, משפט ושינוי חברתי** שניתנה על ידי ד"ר רותי לבנשטיין.
- **שולחן עגול** ביוזמת הקליניקה להוצאה לפועל, מרכז זכויות נשים עירוני ראשל"צ וארגון אמון הציבור על "גבייה הוגנת" בהשתתפות חברות מסחריות, סיוע משפטי וארגונים חברתיים.

שיתופי פעולה חוצי קליניקות

קליניקה לזכויות החולה וקליניקת מגדר, משפט ושינוי חברתי: פרויקט העוסק במחלות נפש.

השתתפות וייעוץ בכנסת

קליניקת מגדר, משפט ושינוי חברתי: שיתוף פעולה עם חברת הכנסת מרב מיכאלי בנושא אלימות נגד נשים.

השתתפות וייעוץ בכנסים

קליניקה לזכויות החולה- השתתפות בכנס מכללה אקדמית נתניה: "רשלנות רפואית: האם כצעקתה?".

המשך שיתופי פעולה עם הקהילה, הזירה האזרחית ומשרדי ממשלה: שלל ארגוני חברה אזרחית, כנסת, עיריות ועוד

מפגשי סגל קליני

- מפגשי סגל קבועים- מתקיימים כל 3 שבועות. המפגשים עוסקים בפעילות הקליניקות, פדגוגיה בקליניקות, דילמות בהנחייה הקלינית ועוד.
- סגל הקליניקות אירח את פרופ' סוזן ברוקס מאוניברסיטת דרקסל לדיון בקשר בין משפט ועבודה סוציאלית

סוירים/ביקורים לימודיים שנערכו לתלמידי הקליניקות: סויר לכפרים הלא מוכרים, סויר

בערכאות דתיות: בית הדין הרבני, כנסייתי ובית הדין השרעי, סויר לבית משפט עליון.

שיווק

1. אתר מערך הקליניקות: https://www.colman.ac.il/academics/ba/l.l.b-law/clinics_law

2. "קול הקליניקות" הראשון לשנה עתיד להתפרסם בימים הקרובים.

הקליניקות בתקשורת

קונקורד - ייצוג נשים חרדיות בכנסת

ישראל היום - <https://www.israelhayom.co.il/article/623631>

מעריב - <https://www.maariv.co.il/women/Article-679713>

גלובס - <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001268610>

מאקו - [https://www.mako.co.il/news-military/politics-q1_2019/Article-](https://www.mako.co.il/news-military/politics-q1_2019/Article-86e7a4c05193861004.htm)

[86e7a4c05193861004.htm](https://www.mako.co.il/news-military/politics-q1_2019/Article-86e7a4c05193861004.htm)

קליניקת תמורה בתכנית פנים "אמיתיות" עם אמנון לוי אודות תחקיר הגזת:

<http://10tv.nana10.co.il/Category/?CategoryID=600230>

סטודנטית מקליניקת תמורה על חוויותיה:

<https://www.hashikma->

[rishon.co.il/news/16512?utm=whatsapp&fbclid=IwAR0q3B9yMtjanowqIrQI1aofJnndxdbTR](https://www.hashikma-rishon.co.il/news/16512?utm=whatsapp&fbclid=IwAR0q3B9yMtjanowqIrQI1aofJnndxdbTR)

[PjFXwjgO5IdodaZ595njU6rHGA](https://www.hashikma-rishon.co.il/news/16512?utm=whatsapp&fbclid=IwAR0q3B9yMtjanowqIrQI1aofJnndxdbTR)

אפרת פודם בראיון לעיתון הארץ:

<https://www.haaretz.co.il/100/EXT-INTERACTIVE->

[1.6847964?fbclid=IwAR0gq1ciaabsfo9KutuKJ1apSyBGIVeWUtaEUYIVYzJ_QIPY3fset9pxH54](https://www.haaretz.co.il/100/EXT-INTERACTIVE-1.6847964?fbclid=IwAR0gq1ciaabsfo9KutuKJ1apSyBGIVeWUtaEUYIVYzJ_QIPY3fset9pxH54)

עו"ד אסף דרעי במשפט באים לבנקאים בעיתון הארץ:

https://www.haaretz.co.il/news/law/1.6768157?utm_source=App_Share&utm_medium=

[Android_Native&utm_campaign=Share&fbclid=IwAR0r-](https://www.haaretz.co.il/news/law/1.6768157?utm_source=App_Share&utm_medium=Android_Native&utm_campaign=Share&fbclid=IwAR0r-)

[5cIIBjau0iHTEJ9yqtvJ_zUX6Eib5xklIGGevvp592hXqwxoT5fymY](https://www.haaretz.co.il/news/law/1.6768157?utm_source=App_Share&utm_medium=Android_Native&utm_campaign=Share&fbclid=IwAR0r-5cIIBjau0iHTEJ9yqtvJ_zUX6Eib5xklIGGevvp592hXqwxoT5fymY)

פעילות הקליניקות

סמינר קליני זכויות החולה (ד"ר נילי קרקו איל ועו"ד רים אסדי)

פרויקטים:

1. **שיתוף פעולה עם העמותה לסוכרת נעורים:** חיוב חולי סוכרת הנזקקים לפינוי מידי באגרות אמבולנס ואגרות מיון.
 2. **פרויקט נשים ואנשים עם מחלות נפש:** בשת"פ עם הקליניקה למגדר, משפט ושינוי חברתי. זיהוי כשלים בירוקרטיים המונעים מנשים ואנשים עם מחלות נפש לממש את זכויותיהם לטיפולים בבריאות הנפש ולסל שיקום.
 3. **הרצאות מקדמות בריאות וזכויות לבריאות באוכלוסייה הערבית ביפו:** במהלך הסמסטר התקיימה פגישה עם עמותת נשים "כלת הים" הפועלת ביפו. ההרצאות לנשים ערביות יעסקו בנושאים של יתר לחץ דם וסרטן השד. במסגרת ההרצאות יקבלו הנשים מידע על המחלות ודרכים למניעתן וכן על הזכויות הנתונות להן בהקשר זה.
 4. **זכאות לכיסאות גלגלים ממונעים:** נבחנים כשלים בזכאותם של אנשים עם מוגבלויות לכיסא גלגלים ממונע ונוסחה פניה לאחראי בתחום במשרד הבריאות.
 5. **חסמים בפניה למשרד הבריאות:** איסוף נתונים מפניות של הקליניקה לקופות החולים ומשרד הבריאות, באשר למשכי הזמן שבהם ניתן מענה לפניות הקליניקה. תחילתו של הפרויקט בהבנה שהקליניקה עומדת בפני חסם ממשי במימוש זכויות חולים שביטוייו בקושי ליצור קשר עם הקופות ולקבל מהם מענה.
- איסוף הנתונים נועד לאפשר לקליניקה להציג נתונים סדורים ומבוססים שיוצגו בפני מבקר המדינה.

תיקים שטופלו על ידי הקליניקה

בסמסטר א' עסקה הקליניקה ב**27 תיקים** בנושאים הבאים: פטור או השתתפות של הקופות במימוני תרופות, כיסוי ביטוחי, התנהלות פוגענית, חיוב בהוצאה לפועל, תיקון רשומה רפואית ועוד.

סמינר קליני זכויות נשים (ד"ר רותי לבנשטיין לזר):

1. **ליווי משפטי והעצמת עובדות קבלן במכללה:** פרויקט ממשיך זו השנה ה**11**. מתקיימים מפגשים קבועים בנושאים מגוונים. בסמסטר א' התקיימו שיעורים בנושא אלימות כלכלית (בשת"פ עם קליניקת תמורה), קריאת תלוש משכורת ועוד. בנוסף, הקליניקה מסייעת לעובדות בנושאי זכויות בעבודה, סיוע מול בנקים, הוצל"פ ועוד. השנה, הצטרפה משמרת ערב לפרויקט.
2. **חובת דיווח על פגיעה מינית:** בהמשך לפרויקט משנת תשע"ח, הקליניקה מקדמת בחינה ודיון בנושא חובת הדיווח והיידוע בעבירות מין ואלימות במשפחה נגד בגירות. נכתבו שתי הצעות חוק (תיקונים לחוקים קיימים) ונבנה סקר לעו"ס לבדיקת עמדותיהם

3. **אקדמיה ללא הטרדות** - מטרת הפרויקט היא לקדם סביבה בטוחה לסטודנטיות/ים ובכלל זה, למפות צרכים של סטודנטים/יות שעברו הטרדה מינית ולקדם את נושא הטיפול בהטרדה מינית ובפגיעה מינית. במסגרת זוו הופץ סקר בקרב סטודנטיות/ים במכללה, נוצר שיתוף פעולה עם אגודת הסטודנטים לקידום המודעות לנושא, נוצר שיתוף פעולה עם ארגונים במוסדות אקדמיים אחרים העוסקים בנושא, מקודם שיתוף פעולה עם החברה שמארגנת את ה"פאנג'ויה" לקידום מודעות לנושא של פגיעות מיניות ועוד.
4. **תלונות שווא (אלימות במשפחה):** מיפוי היקף התופעה ומאפייניה. בניית הכשרות לשופטים, עו"סים וגורמי אכיפה.
5. **מחלות נפש מפריזמה מגדרית** - ראו קליניקת זכויות החולה.
6. **הזרה כפולה בשוק העבודה:** פרויקט ממשיך משנת תשע"ח.

- בנוסף לקידום הפרויקטים, הסטודנטיות פעילות בארגונים העוסקים במשפט ונשים.

סמינר קליני שוויון באמצעות דיני נזיקין (פרופ' יפעת ביטון ועו"ד אפרת פודם):

פרויקטים:

1. **סדנאות שוויון:** במהלך השנה העביר הקליניקה הרצאות בנושאי שוויון ודמוקרטיה לכיתות ו' בביה"ס "נוה חוף" בראשל"צ, חלק מרשת ביה"ס של עמותת "קדמה". מטרת בית הספר הוא מתן הזדמנות לצעירים מרקע סוציאקונומי נמוך להשלים בגרות עיונית ולצמצם פערים לימודיים בשכונות מצוקה. בסיום השנה, התקיים מפגש סיום במכללה אליו הגיעו תלמידי בית הספר.
2. **סדנאות בקרית מלאכי, ומתנ"ס שבג'ה בעיר רמלה (המרכז סביבו את האוכלוסייה האתיופית בעיר):** העברת סדנאות בתחומי משפט שונים (כגון הגשת תביעות קטנות) לדיירי דיור ציבורי ואוכלוסיות מוחלשות. בסמסטר א' הועברו שתי סדנאות. בקרית מלאכי הסדנה מועברת בצורה ייחודית הכוללת "הרצאה נודדת" בין השכונות השונות בעיר. את ההרצאה הראשונה ביצעה הקליניקה במועדון החירשים בקרית מלאכי.
3. **סדנאות אלימות כלכלית:** פיתוח סדנאות והעברתן לנשים ברחבי הארץ. בסמסטר א' הועברה הרצאה לעובדות הקבלן. בסמסטר ב' מתוכננות עוד 5 סדנאות.
4. **פרויקט גזזת- פרויקט "חוצה קליניקה"** הפקת דו"ח אשר יהווה את מקור המידע והתיעוד המרכזי בנושא הגזזת, ואשר יושק בכנסת בדיון ייעודי בנושא.

תיקים

הקליניקה מייצגת בתיקים **רבים** בנושאי פגיעה מינית, אלימות כלכלית, דיור ציבורי, אפלייה בחינוך, אפלייה במתן שירותים ועוד. הקליניקה מייצגת במגוון הליכים: בגץ (בעניין הפלייה על רקע מגדר בקבלה לצבא), תביעות קטנות, תביעות ייצוגיות ועוד.

אתר

פעילות ייחודית של הקליניקה שמתקיימת כל שנה בחנוכה. הקליניקה אספה כסף במכירת עוגות שהועבר כתרומה.

הקליניקה להוצאה לפועל (עו"ד אסף דרעי)

פרויקטים

- 1. תיק באים לבנקאים:** התקיימו דיוני הוכחות מרובים לרבות עדותה החשובה של מנכ"לית בנק לאומי רקפת רוסק עמינח. העד המשמעותי הבא הוא חנן פרידמן, היועץ המשפטי של בנק לאומי, וביום 27.1.19 יתקיים דיון בבקשה שהגישה הקליניקה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, לחייב את העד ואת הבנק לחשוף מסמכים מהותיים, בין היתר בנוגע לטיפולו האגרסיבי של הבנק בחייבים ובפרט פגיעה בבני משפחה קטינים של חייבים.
- 2. עבודת מחקר בלשכות ההוצאה לפועל:** המשך מחקר בלשכות ההוצאה לפועל במסגרתו מופצים שאלונים שבודקים מידע לגבי הפונים/ות בהם מטפלת הקליניקה. מטרת המחקר היא להציג פילוח נתונים בסיסי אודות הפונים שנזקקים לשירותי הקליניקה בלשכות ההוצאה לפועל. **בשלב זה נאספו מעל 200 שאלונים (במספר שלבים).** כבר בשלב זה של עיבוד הנתונים, נראה כי הממצאים מאששים את ההנחה, כי מרבית החייבים בהוצאה לפועל מעולם לא הופיעו בבית המשפט, וכי קיום דיון בבית המשפט או בהוצאה לפועל חוסך לאחר מכן הליכים מיותרים רבים. בשלב זה אנו עורכים ראיונות פרטניים עם קבוצה מצומצמת יותר של נשאלים, במטרה לחדד ולהעמיק את ממצאי המחקר.
- 3. תביעה ייצוגית נגד חברות הלוואה חוץ-בנקאיות:** הגשת תביעה ייצוגית במטרה לדרוש ביטול יחסי של תנאי העושה שבהלוואה וכן פיצויים.

תיקים

הקליניקה מטפלת ב**תיקים רבים** של אלימות כלכלית, דיור ציבורי ותביעות והליכים נגד בנקים.

קליניקת קונקורד - זכויות האדם במשפט הבינלאומי (ד"ר אבינעם כהן)

פרויקטים

- 1. זכויות נשים בחיים הציבוריים:** דיון בבית המשפט העליון בהרכב מורחב התקיים ביום 31.7.18. בהמשך לדיון, בגץ הורה לאגודת ישראל לתקן את תקנונה תוך 21 יום, באופן שמסיר כל מניעה תקנונית לקבלתה של אישה כחברה במפלגה.
- 2. הפרדה בהשכלה גבוהה:** התקיים דיון ראשון בהתנגדות לצו על תנאי ביום 15.1.19. בהמשך לדיון, הקליניקה צורפה כמשיב פורמלי עם הזדמנות להשלמת טיעון. ההרכב הורחב.
- 3. תנאי עבודה של עובדים זרים ושיתוף פעולה עם קו לעובד** לאחר שנחתם הסכם תקדימי עם הפיליפינים לאסדרת גיוס עובדים בענף הסיעוד, ודיון שהתקיים ביום 17.12.18, העתירה הוותיקה של קונקורד נמחקה, בפסק דין עם אמירות משמעותיות של בית המשפט העליון והוצאות לטובתנו. (בג"ץ 2405/06; 2768/07)

4. **זו"ח צללים לאמנה בעניין זכויות חברתיות וכלכליות:** לקראת מעגל הדיווח התקופתי לאמנת ICESCR, הקליניקה הכינה מסמך אשר מרכז את המידע על תהליך הדיווח, וכן מצביע על נושאים אשר מראים על שיפור בין הדיווחים התקופתיים של ישראל לוועדה המפקחת על האמנה.
5. **ידיד בימ"ש בעקבות בג"ץ פלוני ("בג"ץ הבגידה"):** הכנת בקשת הצטרפות לבג"ץ בעניין החשבת יחסים מחוץ לנישואין בעת בחינת כוונת השיתוף הספציפית בחלוקת רכוש עם גירושין. בשת"פ עם הקליניקה לדיני משפחה של רננה ומספר ארגוני נשים.
6. **בקשת מקלט על רקע חשש מפני השחתת איברי מין נשיים (FGM):** הכנת בקשת הצטרפות במעמד של ידיד בית המשפט לבר"ם אשר עוסק במתן מקלט לילדות אשר נולדו בישראל להורים מחוץ השנהב, על רקע חשש מפני FGM. הבקשה בשלבים מתקדמים של הכנה, לאחר עיבוד החומר בערכאות הנמוכות, מחקר משפטי ופגישה עם המשפחה.
7. **עבודה על תיקים עקרוניים עם עמותת "קו לעובד"**

קליניקה סוציו-משפטית לקידום ההגנה על נוער בסיכון (עו"ס ענבר כהן)

עבודה מעשית:

סדנאות (בסיוע תרומתו האדיבה של מר ליאון רקנאטי)

1. תכנית נטע - ארגון הנוער הטכנולוגי של עמותת תפוח – הסדנאות מועברות אחת לחודש במרכזים בדרום תל-אביב וברמלה.
2. הוסטל בית קשת – הוסטל לנערות, השייך לרשות חסות הנוער וממוקם בראשון לציון.
3. בית ספר תיכון "דרור", רמלה – בית ספר תיכון לבני נוער ערבים (מיועד לבנים בלבד). מרבית בני הנוער בבית הספר מגיעים מרקע סוציו-אקונומי קשה. רבים מהם מעורבים בפלילים. הסדנאות מועברות בכיתות ל'יא'.
4. בית ספר תיכון "ברנקו וייס" – בית ספר תיכון, ממוקם ברמלה. מרבית בני הנוער בבית הספר מגיעים מרקע סוציו אקונומי קשה. הסדנאות מועברות בכיתות ל'יא'.
5. עמותת ידידים
6. עמותת הצר נשית

בסמסטר א' התקיימו עד כה 52 מפגשים עם כ-150 בני ובנות נוער וצעירים/ות.

פרויקטים:

1. **נוהל סיוע בשכ"ד לצעירים חסרי עורף משפחת-בחינת הליקויים בנוהל,** עריכת מחקר מקיף, גיבוש מסמך לשינוי הנהלים.
2. **מניעת אכיפת חוק מוגברת בקרב צעירים יוצאי אתיופיה-** פרויקט שמתקיים זו השנה השלישית. הופץ סקר עליו ענו עשרות בני נוער וצעירים, נערך מחקר, הוגשו בקשות חופש מידע והשנה עובדת הקליניקה על כיווני שינוי מדיניות מול המשטרה וארגונים למען יוצאי אתיופיה.

3. **כנס על היבטים מגדריים של תעסוקת צעירות** - יתקיים ביוני ובו יוצגו תוצאות ראשוניות של המחקר ושל עבודת התחקיר של הסטודנטיות ויוצגו מודלים רגישים מגדרית בתעסוקת צעירות

4. **הקטנת עבריינות חוזרת בקרב נוער עובר חוק.**

הקליניקה לדיני משפחה (עו"ד רננה גן גולדנברג)

בקשות שטופלו בעמדת הייעוץ בביהמ"ש:

בסמסטר א' טופלו מעל **180 פניות** במגוון רחב של נושאים: בקשות לאפטרופסות, צווי הגנה וצווים למניעת הטרדה מאיימת, בקשות להתרת נישואין, בקשות לקביעת גיל, בקשות ליישוב סכסוך ובקשות שונות במסגרת החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), תשע"ה – 2014 ובקשות שונות אחרות.

תיקים:

בסמסטר א' הקליניקה מטפלת בכ-17 תיקים העוסקים בהיבטים שונים של דיני משפחה.

פרויקט חדש- פרויקט גישור

בפרויקט חדשני וייחודי זה, הקליניקה לדיני משפחה משתפת פעולה עם המרכז לגישור קהילתי בעריית ראשל"צ. סטודנטים של הקליניקה מתלווים להליכי גישור במשפחה המתקיימים במרכז. הסטודנטים מסייעים בתיעוד הפגישות ובעריכת הסכמי גירושין והסכמים אחרים ומלווים את הצדדים לאישור ההסכם בבית המשפט לענייני משפחה.

ידיד בימ"ש בעקבות בג"ץ פלוני ("בג"ץ הבגידה"): ראו קליניקת קונקורד

הקליניקה לחופש המידע (עו"ד אור סדן)

1. פרויקט חינוך - כתיבת מערכי שיעור שעניינם חופש מידע לבתי ספר תיכון.
 2. הצעת חוק בתי חולים – החלת חוק חופש מידע על בתי חולים שהחוק לא חל עליהם (כגון שערי צדק, הדסה). אינם מציאות כיום היא שישנם בתי חולים שהחוק חל עליהם, וחלק אסר שעליהם הוא לא חל.
 3. גיוון דוברים במוסדות אקדמיים - מ/דובר רבות על ייצוג הולם של נשים ושל החברה הערבית באקדמיה. אחת הדרכים לבדוק ולראות מי קובעים את הטון הם הדוברים בכנסים השונים. בחינת מידת הגיוון בכל מוסד, בפילוח לפי פקולטות שונות ובתקווה להוציא דוח "שקיפות" הנוגע לנושא.
- בנוסף, הסטודנטים כותבים בקשות חופש מידע.

סדנה קלינית מיסים ושינוי חברתי (ד"ר תמיר שאנן)

1. בחינת הטבות המס הניתנות לחולי מחלת סוכרת הנעורים: הטבת המס שמקבלים הורים לחולי סוכת נעורים מתבטלת עת הגעת הילדים לבגרות למרות שהצרכים הייחודיים של חולים אלה נותרת בעינה

2. בחינת מודל מס הכנסה שלילי (המכונה אף מענק עבודה). מס ההכנסה השלילי אומץ בחקיקה לפני כעשור ובמהלך השנים הורחב מעגל הזכאים במענק. בחינה של מספר סוגיות כגון: כמה כלי זה משיג את מטרתו החלוקתית, עד כמה התיקונים שבוצעו במהלך עשר השנים האחרונות השיגו את מטרתם והביאו לכך שכלי זה אפקטיבי בצמצום העוני בישראל ובשילובן של שכבות אוכלוסייה מוחלשות בשוק התעסוקה.

3. בחינת נוהל גילוי מרצון שאימץ מס הכנסה לפני כשמונה שנים. בחינת ההצדקות באימוץ פרקטיקה זו כמו גם לבחון אם השימוש בנוהל זה אינו מהווה תמריץ שלילי להשתמטות ממיסים.

ד"ר רותי לבנשטיין לזר

מנהלת המערך הקליני